

GAZETA POPORULUI

Foaie politică-culturală
Apare în fiecare Duminecă

<p>Abonamentul: Pe un an 20 Cor. Pe o jumătate de an 10 Cor. Pe 3 luni 6 Cor. Abonamentele să se trimită la adresa: „GAZETA POPORULUI“, Sibiu.</p>	<p>Adresa noastră e: „GAZETA POPORULUI“ Nagyszeben, Rosenanger 14 (Strada Peștilor)</p>	<p>Inserate și anunțuri se primesc la administrația gazetei. Un șir cu litere mărunte întâia-ooră 1 cor. a doua- și a treia-ooră 80 fil.</p>
---	---	--

Cetățeni! Frați Români!

Mari schimbări se petrec în preajma noastră. Intocmirile de până acum s'au prăbușit și, în locul lor, un sfat național a luat în mână conducerea destinelor națiunii maghiare propoveduind libertatea popoarelor și pacea lumii.

Ce vom face noi, frați Români, în aceste ceasuri grele?

1) Ținuta poporului românesc e limpede precizată prin hotărârea luată, în 12 Octomvrie, de Comitetul executiv al partidului național român. Națiunea română, conștie de drepturile și datorințele sale, se simte îndreptățită a grăi ea, prin sine însăși, fără de nici o mijlocire, către națiunile libere ale lumii. Interesele națiunii române le poate reprezenta numai adunarea națională ori oamenii anume aleși de aceasta, iar până la întrunirea ei, Comitetul executiv al partidului național român.

2) Tocmai de aceea ne îndreptăm către voi, fraților, aducându-vă la cunoștință, că fruntașii românilor din Sibiu, cumpănind bine situația, au ales un comitet de zece membri, pentru a susține legătura cu Comitetul național și pentru a lămuri în privința datorinței lor, pe fruntașii satelor noastre. Ori-cine ar avea, deci, să întrebe sau să împrăștia alle ceva, pentru ca să se poată dumeri, să se adreseze către biroul acestui Comitet (Casina română, Str. Șaguna 8).

3) Dar și până când va izbuti națiunea română să-și croiască drumul său pentru viitor, cu dragoste ne îndreptăm eătră voi, frați Români din comitatul nostru, îndemnându-vă a vă dovedi vrednici de darul dumnezeesc al libertății. În pace și liniște să așteptăm desfășurarea lucrurilor! Cu sfințenie să respectăm persoana și averea tuturor concetățenilor noștri, de ori-ce națiune și de ori-ce lege. Piară dintre noi ori-ce simț de răutate și ori-ce gând de viclenie! Copiii luminați ai libertății nu sufer nici măcar umbra nedreptății,

Cetățeni! Frați Români!

Plini de puternică încredere în viitorul națiunei române, să mulțumim lui Dumnezeu, că ne-a învrednicit să vedem răsărind și pentru noi soarele libertății. Intr'un gând și într'o simțire să ne închinăm în fața mărețului răsărit.

Sibiu, 1 Noemvrie 1918.

Membrii comitetului:

Dr. Ilie Beu,
Dr. Lucian Borcia,
Dr. Nicolae Bălan,

Andreiu Bârseanu,
Dr. Ioan Broșu,
Dr. Silviu Dragomir,
Nicolae Ivan,

Ioan Lăpedatu,
Dr. Octavian Russu,
Dr. Ioan Stroia.

Ungaria republică.

Zilele trecute ne-au sosit din Budapesta vești de o însemnătate fără păreche până acum. O seamă de bărbați politici maghiari în frunte cu groful Károlyi, au răsturnat felul de alcătuire de până acum al Ungariei, și adunându-se la olaltă într'un sfat național unghuresc, au vestit telegrafic lumii. înfiintarea republicei maghiare.

Sau cu alto cuvinte, aceasta înseamnă, că statul ungar de azi înainte nu mai are în frunte pe regele de cap încoronat al său, ci după pilda Americii și Franței o va stăpâni un președinte. Despre regele Carol, astăzi nu se mai știe nimic cu siguranță deplină. Ce-am putut afla din gazete, venite dela Pesta este, că dânsul vestindu-se Joi și în Austria republica, și-a dat mulțămita, și s'ar fi retras în altă țară. Telegrame mai acua însă vestesc, că regele

Carol s'ar fi gășind în clipa de față încă tot în Viena, și-ar fi numit chiar dânsul în persoană pe groful Karoly Mihály, de ministru președinte. Aceasta este starea lucrurilor în care ne gășim astăzi. Legătura telegrafică și telefonică Budapesta s'a întrerupt așa încât telegramele ne sosesc numai cu greu. În cele ce vor urma, dăm și noi depesile cari ne-au sosit în timpul din urmă pentru luminarea cititorilor.

Sfatul național unguresc a preluat guvernarea țării.

Joia trecută, comitetul executiv al sfatului național unguresc, a trimis tuturor comandamentelor militare următoarea telegramă:

Budapesta, Octombrie 31.— Sfatul național unguresc a preluat guvernarea țării. Garnisoana, adică armata din Budapesta împreună cu întreaga poliție de stat s'a alăturat lui cu mare însuflețire. Facem luătoare de seamă toate orașele din provincie să se alătureze îndată și ele singurului guvern legiuit, adică sfatului național maghiar. Telegrama aceasta trebuie vestită în toate părțile.

Comitetul executiv al sfatului național unguresc.

Stefan Tisza împușcat!

Din Budapesta se răspândește următoarea veste:

Joi, înainte de masă au pătruns o seamă de soldați în locuința fostului ministru Tisza, care se găsea într-o odaie împreună cu o verișoară a sa. Unul dintre soldați s'a descărcat pușca asupra grofului Tisza. În clipa aceea verișoară-sa a voit să-l apere, dar a doua împușcătură atingând fața acestei femei, a nimerit pe groful Tisza în burtă, și l-a omorât. Până când să sosească ajutorul medical, Tisza și-a dat sufletul.

Tulburări în Cluj.

Cluj 31 Octombrie. — Astăzi au avut loc în Cluj tulburări puse la cale din partea locuitorilor mai săraci. Cu prilejul acesta au fost sparte și jefuite două prăvălii. Totodată au fost deschise temnițele, iar întemnițaților politici și celorlalți robi le-au dat drumul. Până acum nu s'a putut pune încă mâna pe făptuitori.

Nelinıştea în Brașov.

Brașov, 31 Octombrie. — Și-n orașul acesta s'a răspândit vestea că regele Carol și-a dat mulțăminta. De frica tulburărilor, toți neguțătorii și-au închis prăvăliile mai de cu vreme, cu toate acestea însă nu s'au produs mișcări mai mari.

Tot în ziua aceea s'a adunat o comisie pentru de a se sfătui asupra alcătuirii unui sfat național.

Alcătuirea republicei Austriei.

Budapesta, Oct. 31. — Miercuri în 30 Octombrie înainte de amiază deputatul Seitz a vestit dintr-o fereastră a parlamentului austriac din Viena, în numele tuturor deputaților, în fața mulțimei de lume adunată acolo, ce aștepta afară, că *Austria* s'a alcătuit *republică*. Mulțimea însuflețită a primit cu mare alai și strigăte de „să trăiască”, clipa aceasta revoluționară și demonstrațiunile neîntrerupte făcute în cursul zilei au răpit întregul popor din Viena. În capitala Austriei au izbucnit revoluția iar regele Carol și-a dat mulțăminta.

Orașul Pola în mâinile Italianilor.

Fiume, Octombrie 31. — Din orașul Pola se aude vuit surd ca de pușcături de tunuri până în Fiume. Magazinele de pulbere au fost aruncate în aer. Marinarii germanii au scufundat toate submarinele cari se găseau în port. Orașul Pola a ajuns pe de-a întregul în mâinile sfatului național italianesc. Marinarii au adus la cunoștință, că mai mult nu voiesc să rămână pe vapoare.

Mare luptă de artilerie la Turnu-Severin.

Din Zürich se vestește: La Turnu-Severin (lângă Dunăre, aproape de Orșova) s'a început o mare luptă de artilerie. Artileria franceză bombardează vapoarele de război austro-ungare. Francezii au trecut Dunărea și au pătruns în Dobrogea, pentru că să se poată uni cu trupele cari vin dinspre miazănoapte adică din Basarabia.

A căzut guvernul lui Marghiloman.

Gazeta ungurească „Pesti Napló”, vorbind despre situația politică generală, scrie următoarele:

„In cunoștința deplină a serioșității vremii și înămplinilor de azi vestim și aceea că guvernul lui Marghiloman a căzut, ajungând din nou ministru Brătianu, care voiește să declare război Ungariei.”

Comitetul partidului național românesc.

Cetim în gazeta „Világ” următoarele: Membrii comitetului executiv ai partidului național românesc se găsesc de prezent în Budapesta unde urmează fără întrerupere sfătuirii cu privire la ținuta politică viitoare a Românilor și felul cum trebuie purces la lucru. Adunarea comitetului s'a declarat în permanență adică fără întrerupere, până când o vor cere aceasta împrejurările.

Patru sute de morți la Fiume.

Berlin, 30 Octombrie.— Biroul Reuter vestește din Fiume:

Tulburarea din Fiume începe să se asemuiască cu mișcările bolșeviste din Rusia, și s'au întins asupra întregii Slavonii. Mai multe orașe au ajuns pe mâinile revoluționarilor. Cu prilejul despoierii prăvăliilor au fost omorâți mai mulți oameni. Numărul morților din Fiume se ridică la peste 400.

Slovacii s'au alăturat la cehi.

Din Turocszentmárton, precum scrie gazeta „Pesti Hirlap” se telegrafiază următoarele:

Partidul național slovacesc din Ungaria a ținut azi înainte de amiază o adunare, la care s'a hotărât din partea tuturora fără deosebire, ca slovacii din Ungaria să se alătureze la statul național ceh. Groful Károlyi a trimis o scrisoare sfatului național slovacesc, salutând în numele sfatului național unguresc, hotărârea slovacilor, dorindu-le să se simtă fericiți în împreună și înțelegere cu celelalte neamuri libere ale lumii.

Mai nou.

Știri din Budapesta (1 Nov.)

Arciducele Iosif, în numele regelui a deslegat pe groful Károlyi de jurământul de ministru președinte. Károlyi plănuiește să facă parlament al poporului.

Sfatul miniștrilor lui Károlyi a hotărât să facă din țară republică și deauna să pună jos armele pe toate fronturile.

Guvernul maghiar a rugat puterile antantei, că întru cât află de lipsă să ocupe teritoriul țării, spre scopul acesta să trimită trupe franceze și engleze.

Din Geneva se vestește, că între condițiile de armistițiu ce le pune antanta, se găsește și aceea că orașele Praga, Laibach și Agram, apoi Ardealul să le ocupe trupele antantei.

Vaporul de război *Viribus Unitis* a fost scufundat.

Comitetul nostru național și sfatul național alui Károlyi.

Gazeta ungurească din Sibiu „Reggeli Ujság” publică știrea, că comitetul nostru național și sfatul național alui Károlyi și s'ar fi declarat pentru întregitatea teritorială a Ungariei, iar lui Jászi Oszkár i-ar fi declarat deputații noștri, că dacă România ar ajunge în război cu Ungaria, românii din Ardeal vor sta alături de maghiari.

Avem informații că comitetul nostru național n'a făcut declarații de acest fel și cetitorii sunt făcuți băgători de seamă să nu dea crezământ tuturor știrilor cărora li-se dă vânt în lume cu anumite scopuri. Comitetul nostru național și împreună cu el toți românii din Ardeal și Ungaria stăm pe temeiul declarației ce a cetit-o deputatul nostru Dr. Vaida în parlamentul din Budapesta și așteptăm în liniște desfășurarea lucrurilor.

Pentru liniștea Sibiiului.

În zilele trecute s'a alcătuit un comitet compus din Sași, Unguri și Români în Sibiu, ca să îndemne pe toți cetățenii la păstrarea bunei orânduiei și-a liniștei. În scopul acesta comitetul a publicat o proclamațiune către toți oamenii din Sibiu și din împrejurime.

Adăogăm însă că în sfătuirile comitetului amintit nici decum nu s'au luat hotărâri de-a se recunoaște ori nu sfatul național alui Károlyi din Budapesta. Hotărârile aduse n'au nici a înfățișare și răspundere politică, ci se mărginesc numai să îndemne pe oameni la liniște și ori-ce alte știri s'ar răspândi despre hotărârile acelu comitet, sunt neadevurate.